

Dnro KOMU/1413/03.00.00/2024

§ 112 Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vesihuollosta

Kunnanhallitus	§ 112	16.6.2025
Yhdyskuntarakentamisen valiokunta	§ 102	4.6.2025

Vesihuoltopäällikkö Andreas Granholm:

Puh. 06 327 7190, andreas.granholm@mustasaari.fi

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vesihuollosta (asianumero VN/13193/2025). Asia perustuu *Vesi on meidän* -kansalaisaloitteeseen. Aiemmissä käsittelyissä asiana on ollut hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta. Yhdyskuntarakentamisen valiokunta käsitteli ehdotuksen asian lausunnoksi kokouksessaan 29.1.2025, ja kunnanhallitus antoi lausunnon 5.2.2025.

Asetuksen tarkoituksena on täsmentää vesihuoltolaissa (119/2001) säädettyjä velvollisuuksia. Asetuksessa säädetään vesihuoltolain 5 a § mukaisen kunnan vesihuoltosuunnitelman sisällöstä, 9 a § mukaisesta omaisuudenhallintasuunnitelmasta, 15 a § mukaisesta varautumissuunnitelmasta ja vesihuoltolaitoksen palveluiden turvaamisesta, vesihuoltolain 20 a § mukaisen toimintakertomuksen sisällöstä sekä 20 d §:ssä tarkoitettuun vesihuollon tietojärjestelmään toimitettavista tiedoista. Lisäksi annettaisiin tarkentavaa sääntelyä vesihuoltolain 16 §:ssä säädetystä velvollisuudesta lähettää pyytämättä talousveden laatu-, hinta- ja kulutustietoja vesihuoltolaitoksen asiakkaalle sekä asiakkaan velvoitteesta välittää nämä tiedot talousveden loppukäyttäjälle. Samassa yhteydessä kumottaisiin valtioneuvoston asetus vesihuollon tietojärjestelmästä ja tiedottamisesta (6/2023).

Mustasaaren aiemmassa lakiehdotusta koskevassa lausunnossa kunnan kannalta merkittävimpinä muutoksina esiin nostettavat asiat olivat omaisuudenhallintasuunnitelma ja vesihuoltosuunnitelma.

Nyt ajankohtaisessa asetusluonnoksessa suurin kehitys koskee 9. §:n omaisuudenhallintasuunnitelmaa. Ehdotuksen mukaan kunkin vesihuoltolaitoksen on laadittava omaisuudenhallintasuunnitelma, jonka pitkän aikavälin suunnitteluhorisontti on 20 vuotta. Suunnitelmaan on sisällyttävä arvio vesihuoltopalvelujen kunnosta, kunnossapitosuunnitelma, 20 vuoden investointisuunnitelma ja vastaavan ajanjakson taloussuunnitelma. Taloussuunnitelmaan on sisällytettävä kustannuksia, tuloja ja maksujen kehitystä, investointitarpeita ja laitoksen omavaraisuusastetta koskevia ennusteita. Tarkoituksena on varmistaa vesihuoltolaitosten kyky huolehtia toimintavarmuuden ja kustannustehokkuuden ylläpitämisestä pitkällä aikavälillä. Suunnitelma on päivitettävä vuosittain, ja siinä on huomioitava kunnan vesihuoltosuunnitelma.

Mustasaassa kunnan budjetointi toteutetaan nykyisin viisivuotisen investointisuunnitelman avulla. Myös kaavoitusohjelma on viisivuotinen ja muodostaa suunnitellun yhdyskuntakehityksen perustan. 20 vuoden aikajänteellä vesihuoltopalveluihin kohdistuu merkittäviä epävarmuustekijöitä niin investointitarpeiden kuin käytön menojen ja tulojen ennusteiden suhteen.

Suunnitelmien laatiminen ja niiden ylläpitäminen asetuksen edellyttämässä laajuudessa tarkoittaa vesihuoltolaitokselle suurta resurssitarvetta, ja suunnitelmien laadun varmistaminen voi olla vaikeaa epävarmuuden asteen ollessa suuri.

Teknisen johtajan Ben Antellin ehdotus:

Yhdyskuntarakentamisen valiokunta ottaa huomioon, millä vesihuoltolain muutoksilla on merkitystä Mustasaaren kunnalle ja vesihuoltolaitokselle.

Yhdyskuntarakentamisen valiokunta ehdottaa kunnanhallitukselle, että lausuntopyyntöön luonnoksesta, joka koskee vesihuoltolain muuttamista, annetaan seuraava vastaus:

Vaatus vesihuoltosuunnitelman ja omaisuudenhallintasuunnitelman laatimisesta ovat osittain uusia tehtäviä vesihuoltolaitokselle, mutta näiden suunnitelmien odotetaan myötävaikuttavan niin, että seurauksena on terve talous ja ennustettava ja kestävä yhdyskuntakehitys.

Kunta haluaa kommentoida erityisesti vaatimusta, että vesihuoltolaitoksen on laadittava omaisuudenhallintasuunnitelma, johon sisältyy investointi- ja taloussuunnitelma 20 vuoden ajalle asetusluonnoksen 3. §:n mukaisesti:

- 20 vuoden suunnitteluhorisontti poikkeaa olennaisesti kunnan tavanomaisista budjetointi- ja investointisykleistä, jotka ovat yleensä 4–5 vuotta. Siksi asetuksessa on tärkeää selventää, että nämä suunnitelmat ovat strategisia ja suuntaa-antavia, eivät juridisesti tai taloudellisesti sitovia.
- Suunnitelmat tulee nähdä elävinä asiakirjoina, joita päivitetään vuosittain muuttuvien edellytysten tahdissa, mikä ilmenee myös asetuksesta.
- Kunta peräänkuuluttaa kansallisella tasolla annettavaa tukea mallien ja digitaalisten työkalujen muodossa ja panostuksina koulutukseen, jotta näiden vaatimusten yhtenäinen ja realistinen soveltaminen varmistetaan eri mittaluokan ja kapasiteetin kunnissa.

Pykälä tarkastetaan heti.

Yhdyskuntarakentamisen valiokunnan päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin heti.

Vesihuoltopäällikkö Andreas Granholm poistui klo 20.07 pykälän käsittelyn jälkeen.

Kunnanjohtaja Rurik Ahlbergin ehdotus:

Kunnanhallitus päättää antaa yhdyskuntarakentamisen valiokunnan vastauksen kunnan vastauksena lausuntopyyntöön.

Kunnanhallituksen päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Lausuntopyyntö